

Voorloepig, want de duivel is uitgedreven door Beëlzebub.

Over dr. v. d. Vaart Smits' opinie ten aanzien van het Hitler-régime zelf behoeft men intusschen niet onzeker te zijn. We hebben reeds in onze Christelijke pers ervan mogen lezen. Maar eerst vandaag weet ik, dat er een brug geslagen is, door de pen van dr. v. d. Vaart Smit, tusschen onze pers en het officiële Hitler-blad. Het feit is helaas te noteren, dat in het officiële orgaan van de Hitler-regering, het blad, dat zijn weg tot de alleenheerschappij gevonden heeft langs een heel langen weg, waarop geen vierkante centimeter voor Christus en het evangelie is gereserveerd geweest, in den „Völkischer Beobachter“ van 8 Aug. 1934 „Dr. H. W. v. d. Vaart Smit, Direktor des Evang. Presseverbandes Nederland, der für besondere ökumenische Angelegenheiten“ (we kennen dat mooie woordje, en we hebben er al meer het onze van gezegd) „jetzt in Berlin und im Reiche verweilt“ schrijft: dat de grijze Hindenburg nu den weg van alle vleesch gegaan is, maar, dat hij 't moede hoofd thans rustig heeft kunnen neerleggen. Hij heeft geweten, dat heden geen zondvloed meer dreigt. Hij is den „Führer“ (den leider, Hitler) dankbaar geweest voor de rust van zijn laatste rustplaats. Enfin, om kort te gaan: Hitler is de erfenis van Hindenburg, en voorts heilhitler. Die zondvloed was natuurlijk vanwege het bolsjewisme.

Naar mijn bescheiden meening zou een dergelijk heilhitler reeds door een verstandige Rijks(kerk)-regering moeten voorkomen zijn, als zij inderdaad de opponeerende kerk heusche tegemoet wilde komen. Of, achteraf, als bezwaar tegen een aanbod van bemiddelaarspositie zijn toegerekend. Wie bemiddelen moet, begint toch gewoonlijk zijn pen te bedwingen ten aanzien van de in discussie staande punten. Maar de Rijksregering nam het stuk dankbaar op, en laat ons verder raden naar die oekumenische aangelegenheden. En de Rijkskerkregering benoemt den schrijver in de krant van den dictator, die nog altijd het bewijsmateriaal inzake de doodgeschoten tegenstanders niet overleefde. De Rijksregering doet ons hier tenminste één plezier: ze vermijdt 't woord oekumenisch christendom; al vermoeden we, dat hier geen opzet in het spel is. Want de Rijksregering heeft van het christendom zoo geen verstand, en kan het dus ook niet oekumenisch maken. Ze kan slechts een oekumenische ontkenning in de hand werken, door haar aanslagen op de vrijheid van het christendom. Gelijk ze dan ook doet. En de Rijkskerkregering knikt, om met Nietzsche te spreken, „dazu I-A“. En een gereformeerd dominee knikt ook al.

Maar dat in Duitschland nog niet ieder I-A knikt, en dat onze kijk op het paradoxale karakter der overmiddelings-bemiddeling juist is, en dat dit ook wel veel en veel sterker nog aan het licht komen zou, als in Duitschland een goed christen, en bovendien eigenaar van een verstandskies, en daartoe als christen antirevolutionair, maar eens praten mocht, — dat blijkt wel uit een publicatie van den Broederraad der Bekenntniskirche, die ik terwille van een deel der lezers vrij in het nederlandsch weergeef:

„Om alle misverstand en verwarring in de kiem tegen te gaan, maken wij het volgende bekend:

Als directeur van het Chr. Persbureau voor Holland voerde sedert 1 Augustus Dr. v. d. Vaart Smit onderhandelingen met kerkelijke instanties en rijksautoriteiten, met het doel, in opdracht van een hollandsch pers-comité en voor den oekumenischen pers- en berichtendienst in Genève, informaties in te winnen over den deutschen kerkstrijd. Het praesidium van de Bekenntnis-synode verleende dr. v. d. V. S. bereidwillig ondersteuning tot vervulling van zijn opdracht, in de meening, dat deze opdracht ernstig en eerlijk zou kunnen dienen ter verkrijging der kerkelijke pacificatie, maar vooral, omdat hij zeer duidelijk liet doorschineren, dat hij kwam in opdracht van den rijkskanselier. Hoe het met de beweerde opdracht van dr. v. d. V. S. in werkelijkheid stond, werd duidelijk door een schrijven van de rijkskanselier, waarin erop gewezen werd, dat dr. v. d. V. S. van den rijkskanselier tot nu toe geen opdracht had ontvangen tot het voeren van pacificatie-onderhandelingen met de Deutsche Evangelische Kerk, en ook door een officiële verklaring uit Genève van 13 Aug., waaruit bleek, dat ook van daar uit een opdracht niet gegeven werd.... Alle geruchten en opgewekte verwachtingen, die zich gevormd hebben om den naam en het mandaat van dr. v. d. V. S. zijn dus als onjuist te beschouwen. Berichten in de buitenlandse pers over den kerkstrijd moet men dus met alle voorzichtigheid opnemen, omdat dr. v. d. V. S. herhaaldelijk heeft in uitzicht gesteld, dat hij in geheel de buitenlandse pers artikelen geven zou. Zijn uittalingen zijn als zuiver persoonlijk en niet-officieel te taxeren“.

Nu is het allermintst mijn bedoeling, ook maar in het minst de voorstelling van dit orgaan omtrent wat dr. v. d. V. S. in persoonlijk gesprek zou gezegd hebben ingang te geven. Ik heb me daarover niet uit te laten. Ik heb ook geen enkele gissing noodig. Want ik lees in onze eigen christelijke, antirevolutionaire pers, als officieel be-

richt van het Ned. Chr. Persbureau, dat de RijksKERKregering dr. v. d. V. S. benoemd heeft. Dat is nog wat anders dan de kanselier, en dan Genève. Ik heb dus aan te nemen als goed christen, dat althans DIT bericht waar is. Verder laat ik me niet in met vragen, die ik niet beantwoorden kan.

Maar ik meen, dat het bovenstaande genoeg is, om de volgende opmerkingen te rechtvaardigen:

1. Van een bemiddeling is geen sprake, omdat het „neen“ van Christus koningschap tegenover het „ja“ van Hitler staat.

2. Van eventuele bemiddelingspogingen van de zijde van dr. v. d. V. S. behoeft men zich, na de publicatie, bovenbedoeld, geen heusche resultaten te droomen.

3. Indien onze pers de berichten omtrent dr. v. d. V. S. doorgeeft (had ze dit niet gedaan, dan zou ik terwille van den vrede gezwegen hebben), indien zij in onze eigen bladen dezelfde artikelen publiceert (met of zonder coupures) die ook in de liberale pers (Utr. Dagblad) kunnen staan, en indien dan daarbij nog de verrassende ervaring komt, dat de liberale redactie een den gereformeerden dominee m.i. terrecht weersprekend onderschrift geeft, waar andere bladen, ook van rechts, deze artikelen geheel of gedeeltelijk zonder critiek doorgeven, — dan is het niet mijn schuld, als thans ook een ander geluid moet worden doorgegeven, gelijk hier gebeurd is.

4. Wat met het fascisme, het nationaal-socialisme samenhangt, is wel zóó erg, en leidt ons wel zóóver van de christelijke zegeningen af, die we nog altijd pro memorie met elkaar bejubelen, dat het hoog tijd wordt, dat ook het overgebleven deel der gereformeerde vriendelijke beoordeelaars-in-het-publiek van nationaal-socialisme (fascisme), immers de nog niet zich reeds er tegen uitsprekende 66% p.c.l., of de tegen deze onchristelijke beweging ingebrachte argumenten als hersenschimmen ontlede, of anders ophoude, onze jeugd nog verder af te voeren van wat we als erf der vaderen beschermen.

5. In Nederland hoore men, zoo al niet uit eigen kring, dan maar uit dit duitse orgaan, de waarschuwing, om gereserveerd te slaan tegenover de beschouwingen, die over duitse toestanden gegeven worden.

6. Men houde op, in onze christelijke dagbladpers artikelen te geven, die — hetzij dan uit de pen van dr. v. d. V. S. (we denken aan wat hij in onze pers in overeenstemming met het artikel in den Völkischer Beobachter schreef), hetzij uit de pen van anderen — den indruk wekken, alsof het met die kerk-verdrukking zoo erg niet is. Het is wel erg. Ik heb bewijzen in handen, schriftelijk, en gesprekken gevoerd, waaruit zonder eenige redeneerkunst zóó maar met de handen te tasten valt, dat het wel erg is. Het is zóó erg, dat ik niet eens hier in Nederland de feiten noemen durf, omdat ik vermoed, dat anders de personen, die het geldt, nog meer gemolesteerd zullen worden. Is het nu toch eigenlijk niet irriterend, dat we op berichten onthaald worden, die men zelfs in Duitschland nog weersprekt, dat we de moeilijkheden hooren verkleinen, die onze broeders ginds ondervinden? Als we voor hen willen blijven bidden, dan moeten we beginnen, „hun nood en ellendigheid recht en grondig te zien“. En ook den onzen. Hun nood en ellendigheid is, dat ze onderdrukt worden, en om gewone uitingen van een christelijk geweten, zonder eenigen revolutionairen bijmaak, worden gemolesteerd, van overheidswege, om van Hitler-jugend en zoo nu maar te zwijgen. En de ónze is, dat wij gevaar loopen, den rijkdom, waarnaar zij snakken, te verspelen, door te doen, alsof Beëlzebub²⁾, de overste der duivelen, voor een poosje is geëngageerd bij den veiligheidsdienst der engelen Gods.

Maar in den hemel engageert men niemand „voor een poosje“. Daar is het: alles of niets. En op aarde zegt nog een enkele nuchterling: timeo Danaos, et dona ferentes. Ik ben bang voor mijn principiële tegenstanders, ook, als ze met geschenken komen aandragen. Laat staan: als ze niet eens geschenken brengen, maar ons met roeden slaan.

K. S.

2) Moet ik nog verzekeren, dat ik natuurlijk hier aan geen persoon, doch alleen aan een systeem denk?

Is de N. S. B. christelijk?

Tot mijn spijt moet, ook tengevolge van het verschijnen van ons blad in zomerformaat, het vervolgartikel even wachten; het hierboven geplaatste artikel neemt de ruimte in beslag en kan moeilijk gehalveerd worden.

K. S.

„Gereformeerd“.

Om dezelfde reden bewaar ik ook het reeds onder dezen titel aangekondigde artikel (zie Perschouw verleden week) voor een volgend nummer.

K. S.

UIT DE HISTORIE

Het eeuwfeest der Afscheiding.

VII.

Wijl het gerucht was uitgegaan van de schorsing van Ulrums predikant en velen in den lande heel goed begrepen dat dit een gevolg was niet van wege ordeverstoring of uit hoofde van lastering tegen twee gezeene predikanten, doch veeleer wijl men dezen kampioen voor de gereformeerde waarheid het zwijgen wilde opleggen, ontving hij van alle kanten sympathiebetuigingen, ook van de zijde van mannen, die straks niet tot afscheiding zullen komen, doch die den moed van dezen rondborstigen strijder prijzen. De Cock zelf zit niet stil. Zijn handen zijn niet slap geworden. Zijn oog is niet dof en mat. Hij wendt zich tot alle diegenen op wie hij hoopt dat met hem strijden zullen tot herstel der kerk en zich willen scharen rondom de opgerichte banier der waarheid. Wat weten zij er toch weinig van, die laten voorkomen in hun geschriften en spreken, alsof daar hoog in het Noorden een eenling, een ruwe kwant, geïsoleerd zich krachtig roert, doch dat er voorts weinig van vernomen wordt in het land. Weet men dan niet dat De Cock in intieme correspondentie geraakt met een graaf Dirk van Hogendorp, met baron C. P. van Zuylen van Nyevelt, met Kohlbrugge, met freule Verschuur, met tientallen van eenvoudigen en ook met meer invloedrijke personen; dat hij bij Ds Callenbach looert; dat de aanzienlijke houtkoopman Ridderinkhof zijn gastheer is; dat Schröter hem gaarne weer ontmoet; dat Capadose hem schrijft? Waarom toch deze dingen genegeerd en geschreven alsof De Cocks persoon en wijze van strijdvoeren oorzaak waren van zijn vermeenden zeer geringen invloed naar buiten? Hoe verklaart men dan dat de meest genoemde liberale predikanten van het Noorden zich in den strijd mengen, eerst gemaskerd, later met open vizier; dat politie en justitie zich paraat houden op de eerste wenk van hoogerhand gegeven toe te tasten? Vanwaar, dat er binnen een klein getal jaren alleen in het Noorden des lands een kleine honderd geschriftjes voor of tegen De Cock verschijnen? Hoe was het dan dat de zwaarden zoo scherp werden gewet en alsof dat nog niet genoeg was, deze werden gedoopt in gif? Men zij toch voorzigtiger en schrijve niet gelijk dezer dagen geschiedde in het Hervormd Zondagsblad voor de provincie Friesland. Laat ik het even afschrijven, omdat het een voorbeeld geeft van hoe van die zijde reeds een eeuw is gedacht, gesproken en geschreven: „Hoe had echter alles anders kunnen loopen als Hendrik de Cock niet was geweest bij al zijn goede eigenschappen, de hoekige, markante, schier onhandelbare persoon, die hij zich in schier heel de beweging van die dagen betoond heeft. Tegen het handhaven der belijdenis kon wel geen bezwaar worden ingebracht, maar het steeds doordrijven van zijn meening was iets bij hem, dat zelfs zijn vrienden aanstoot gaf. Als hij een strijdbijl ophief tegen iets of iemand, dan hakte hij er op los, als ware alleen de roeping van de dienstknechten des konings om uit te houwen en niet ook te planten. Zoo bijv. trad hij op als tegenstander van de gezangen, die, gelijk men weet, in dien tijd verplicht gesteld waren voor de godsdienstoefeningen der gemeente. Bij velen was er verzet tegen deze verplichting, wat vaak uitkwam in het uitzoeken van het kleinste mogelijke versje, den toon, waarop het werd voorgelezen en de wijze waarop men na de voorlezing het gezangboek dichtslag. Maar als De Cock in 't geweer kwam tegen de gezangen was in elk opzicht opvallend. (De zin loopt niet. K.) Van een waardige bestrijding was geen sprake. Hij schreef een voorrede op een geschrift van een zekeren Jacobus Klok, koopman te Delfzijl (verver. K.), waarin een aanval zonder wederga werd gedaan op de gezangen in de Herv. Kerk. Dat ze „strijdig met Gods Woord“ genoemd werden, was nog daaraan toe, als die strijdigheid op waardig schriftuurlijke wijze werd aangeleend, maar inplaats van tot waardige bestrijding ging de felle tegenstander De Cock zijn toevlucht nemen tot grove scheldwoorden, met andere woorden: hij verbitterde, maar verbeterde niet“.

We hebben meer dergelijke beschouwingen gelezen. Het is het oude zeurende liedje. Telkens weersproken, nimmer tot zwijgen gebracht. Men vange dan aan met graaf Van Hogendorps oordeel te lezen over Kloks schrijven; zette de lectuur voort met De Cocks eigen werkjes over de Gezangen te lezen; twee in getal; leze ook eens wat hij daarover schrijft in zijn memorie ingediend bij de Synode. Zeker, zijn protest was scherp, doch ijzer scherp men met ijzer. Om een harde noest uit te houwen moet de bijl scherp zijn. De Cocks taal was niet harder dan die van Calvijn en van den als goedmoedig geprezen Luther. Ten slotte, was het ook niet rondborstiger kras te getuigen tegen den Gezangendwang, dan op de manier waarop de tegenzin werd getoond naar wat de eindredac-

teur van 't g
ter onjuist en
een schier o
te schrijven
het negende
dat is bij het
hakte er ma
met krachtig
te zijn. Heef
terd; waar k
het getuigen
zelle Meerbu
tegenstanders
of meer Geza
kan men, v
naast De Co
de Friesche
opwekking
wijze de Afse
men dit bott
dan neme me
te trekken, d
tuig schijnt g
ders van de A
stroom en v
leden, door
is tegen p e
schijnt geach
deze persone

PE

We citeerde
volgt:

In dit laan
Oude Testam
Ook een ze
En weer i
of soms in
onderzoek w
heid des gel
De tekst,
zoek uzelf
wordt.”
Als we d
huishouder
sterk bevel
Evenwel a
nauwkeurig
dan doen we
Het blijkt
of dat voor
hier eigenlij
In de Kar
ven, dat het
gebruikt, sa
verzamelde
't Woord da
bijv. te vind
van de Isra
en stroo ver
Daarom z
't hebreuw
In onzen
figuurlij
stoppels zo
vinden — i
opgeroepen
gaan, opda
God, den H
menigvuldig
Calvijn we
weten, en v
te vinden i
bijbel, waar
julle, ja w
word niet!
Nog weer
gelet heeft
pelen zoeko
't veld zich
ziet men h
Welnu z
doen: Ze n
tuurlijk n i
buigen, ver
Deze mer
te zijn. In d
bij Zef. 2:
dat van gee
Hoe moe
van die eer
van den t e
Zefanja
tend gerich
Zoo ang
hoort kome
't lineen sto
goren.
En in di
ook reeds
heel de w
ste dag.
Hartstoe
zegd in ho
Heeft Ze
ken van g
schen en g
Zeker —

teur van 't geciteerde Zondagsblad schreef? Echter onjuist en onwaar is de bewering dat De Cock een schier onhandelbaar persoon is; met zoo te schrijven bezondigt men zich schromelijk aan het negende gebod. Hij was eer te veel toegevend; dat is bij het Zwolsche schisma wel gebleken. Hij hakte er maar niet op los, maar wel hakte hij met krachtigen bijslag als de noest hard bleek te zijn. Heeft De Cock eer verbitterd dan verbeterd; waar kwam de verbetering aan het licht op het getuigen van een Brummelkamp en een Gezelle Meerburg, toen deze beide mannen, geen tegenstanders van Gezangen, achterwege lieten een of meer Gezangen op te geven? Ook Van Velzen kan men, wat de gezangenkwesie betreft, niet naast De Cock stellen; waarom verbeterden zich de Friesche collega's niet op diens voorbeeld, opwekking en roepen? Men late toch af op deze wijze de Afscheiding te bestrijden, dan neen, wil men dit botte tuig steeds weer te voorschijn halen, dan neme men ons niet kwalijk daaruit het besluit te trekken, dat er heel weinig bruikbaar wapentuig schijnt geborgen in het arsenaal der bestrijders van de Afscheiding, waarbij de strijd wel met stompe en verroeste wapens moet worden gestreden, doordat er te veel gebruik van gemaakt is tegen personen, en wijl het niet dienstig schijnt geacht te worden tegen de zaak zelf, door deze personen gediend.

G. KEIZER.

(Wordt vervolgd.)

„Doorzoek uzelfen nauw“.

We citeerden Ds Veenhof, „Ons Kerkblad“. Hij vervolgt:

In dit laatste artikel willen we nog een tekst uit het Oude Testament bekijken.

Ook een zeer bekende en — zeer misbruikte. En weer is de vraag, die ons voor oogen staat deze, of soms in deze tekst 'n aanwijzing ligt, dat het zelf-onderzoek waarde heeft voor het komen tot verzekerdheid des geloofs.

De tekst, dien we bedoelen is Zefanja 2:1: „Doorzoek uzelfen nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt.“

Als we deze woorden lezen, zóó, als ze in onzen huisbijbel staan, dan schijnt hier toch wel 'n zeer sterk bevel tot zelfonderzoek gegeven te worden.

Evenwel als we 'n bijbelverklaring opslaan om eens nauwkeurig na te gaan, wat hier eigenlijk bedoeld is, dan doen we een ietwat ontuchtterende ervaring op.

Het blijkt dan namelijk, dat 't allerminst zeker is, of dat woord: doorzoeken, waar 't ons om te doen is, hier eigenlijk wel mag staan!

In de Kanteekening is reeds voor 300 jaar geschreven, dat het hebreeuwische woord, hier door Zefanja gebruikt, samenhangt met 'n woord, dat aanduidt het verzamelen van stoppels op het afgemaaidde korenveld. 't Woord dat de Kanteekening hier op het oog heeft is bijv. te vinden in Exodus 5:12, waar gesproken wordt van de Israëlieten, die in Egypte, als slaven, stoppelen en stroo verzamelden voor 't maken van tichelsteenen.

Daarom zegt de Kanteekening dan ook, dat er in 't hebreeuwisch eigenlijk staat: verzamel u.

In onzen tekst zou dan dit woord verzamelen figuurlijk worden bedoeld. Zooals iemand, die stoppels zoekt, zorgvuldig de grond afzoekt om die te vinden — zoo zou hier 't goddelooze volk van Juda opgeroepen worden om zorgvuldig hun doen na te gaan, opdat zij zouden verstaan, hoe zwaarlijk zij God, den Heere vertoerd hebben met hun groote en menigvuldige zonden.

Calvijn wil van de vertaling: onderzoekt u, niet veel weten, en vertaalt: verzamelt u. Deze vertaling is ook te vinden in den onlangs verschenen afrikaanschen bijbel, waar we Zef. 2:1 als volgt vinden: Versamel jullo, ja wees versameld, o nasie wat niet schaamt word niet!

Nog weer anderen denken dat de profeet hier vooral geleet heeft op de houding van menschen, die stoppelen zoeken. Immers, zulke stoppelzoekers gaan over 't veld zich telkens en telkens bukkend. Bij elke pas ziet men hen diep buigen.

Welnu zoo moeten de inwoners van Juda nu ook doen: Ze moeten zich buigen, diep neerbuigen. Natuurlijk niet alleen lichamelijk. Ze moeten zich neerbuigen, verootmoedigen voor hun God!

Deze meening schijnt ook die van Prof. Ridderbos te zijn. In de „Korte Verklaring“, uitgave Kok, vertaalt hij Zef. 2:1 aldus: Buig u, buig u neder, gij volk, dat van geen schaamte weet!

Hoe moeilijk 't nu ook is, om de juiste beteekenis van die eerste woorden op te sporen — de bedoeling van den tekst is overduidelijk.

Zefanja ziet als 'n dreigende, zwarte wolk 'n ontzettend gericht over Juda naderen.

Zoo angstwekkend nabij is het, dat hij den HEERE hoort komen en 't angstgeschreeuw der menschen en 't ineen storten der huizen hem reeds klinkt in de ooren.

En in die dreigende, nabije gerichtsplaag hoort hij ook reeds de dreun van het groote oordeel, dat over heel de wereld zal gaan. 't Oordeel van de jongste dag.

Hartstochtelijk en bewogen heeft hij dat alles gezegd in hoofdstuk I.

Heeft Zefanja nu niets anders te doen dan te spreken van gerichten en oordeel, gejammer van menschen en gekraak van gebouwen?

Zeker — want, zooals Calvijn zoo fijn opmerkt,

't doel van alle bestraffingen en bedreigingen des Heeren, is ons te doen weten, dat Hij te verbidden is, wanneer wij met waar berouw tot zijn barmhartigheid de toevlucht nemen. Een oordeelsaankondiging is altijd genade.

Daarom mag Zefanja na de oordeelsaankondiging de weg tot behoudenis wijzen.

Ik twijfel niet, zegt Calvijn, of hij toont hier het middel, waarmee het oordeel Gods, waarmee hij hen zooeven bedreigd heeft, kan voorkomen worden.

En Prof. Ridderbos zegt bij de verklaring van dit en de volgende verzen: Deze verzen bevatten een oproep tot bekeering.

Met het volk, dat „van geen schaamte weet“ bedoelt Zefanja dan 't volk van Juda. 't Leeft in de zonde. Het kenmerkt zich door schaamteloosheid en overmoed.

Ja 't goddelooze volk wordt hier aangesproken. In vers 3 richt de profeet zich pas tot de vromen, de „zachtaardigen des lands“. We moeten daar goed op letten.

En nu tegen die schaamtelozen en overmoedigen die daar loopen met uitgestrekte hals en 'n hooge borst zegt de Profeet: Buig u, buig u neder, gij volk, dat van geen schaamte weet. Ze moeten zich dus verootmoedigen, hun zonden leeren zien en daarna ootmoedig belijden.

't Is nu wel duidelijk, dat van 'n ziele-ontleding hier geen sprake is, laat staan om daardoor te komen tot verzekerdheid des geloofs.

Zefanja spreekt goddeloozen aan, dat maakt 'n dergelijke opvatting reeds bij voorbaat onmogelijk.

Bovendien als hier nog 'n zelfonderzoek kan ter sprake komen, is dat alleen gericht op en bedoeld voor 't leeren zien van de zonden. De zonden, die tenslotte niet meer als zonden werden gekend en gevreesd.

Aan 't einde van deze bespreking van enkele schriftplaatsen, mogen we dus constatoeren, dat in de drie, veel misbruikte teksten 2 Kor. 13:5, 1 Kor. 11:28 en Zef. 2:1 iedere gedachte aan 'n mogelijkheid om door 't naspeuren van 't „zieleleven“ te komen tot verzekerdheid des geloofs volkomen vreemd is.

Natuurlijk is hiermee de kwestie niet afgedaan of opgelost. Maar van groote waarde is, dat men de woorden Gods, die vaak in die verkeerde richting gebruikt worden, zuiver verstaat. Ieder onderzoek naar de dingen die 't geloof raken, moet aanvangen met 'n zuiver nagaan van wat de Schrift daaromtrent zegt.

Let wel, hier is niet geschreven tegen de zelfbeproeving. Er is wel geopponeerd tegen een rondcirkelen van den mensch om zichzelf, een meten van zichzelf met zichzelf.

En eer men daarvan kwaad zegt, dient men na te gaan, of wat hier van de Schrift, en ook van de „vaderen“ gezegd is, waar is, ja, dan neen.

Indien ja, dan denke men er over na.

Nieuwe Spelling!

We citeren nog eenmaal „De Groene Amsterdammer“ (H. Bouma) over onze „gezegende“ nieuwe spelling:

XIV

Hoe hemels en rein is de dageraad,
Die de nakende mens soms gadeslaat,
Dat deze in extase, dat paf van de barre waarachtigheid die staat!

XV

Men ging de oude vesting kort en goed ontmantelen;
'k Zag muren slopen op de oude wallen,
'k Zag poorten wankelen en rondelen en kantelen
kantelen

En tot een waardloos puin ter aarde vallen.

— Is dat Hollandsch? — Neen, Hollands.

XVI

Ga niet uitsluitend de groten fêteren en eren:
Het houdt onwillens in kleineren kleineren.

XVII

Ik zag de trein als een verschrikking naderen,
Het vreeselijk onheil was niet af te weren:
De raderen verplet.... pardon een schrijffout, even raderen.

XVIII

Reeds kwam een eerste aarzlend zonlicht langs de velden schamperen

En wekte een enkele van de steedse heren,
Die uitgetogen waren om rustig daar te kamperen.

XIX

Waar ons in diep geheim te legeren om er te legeren
Wat goud moet worden, dat wij zoozeer begeren,
Als 't eenig ergoed om aan de kinderen te legeren.

XX

Hoor toch dat kakelen en krakelen van die kippen,
Die alle tegelijk van 't verse water willen nippen.

XXI

De lucht betrok en 't zonlicht was al hard aan 't interen,
De zeilen klapperden, de wind begon te keren.
In 't roefje kaartje men, een heer kwam uit met klaveren,
De schipper zei: vals spel mijnheer, let op, 't loopt uit op laveren.

De auteur voegt er aan toe:

Ik laat het hierbij: Overdaad schaadt. Basta! Ik heb aangevoeld, i.e. dat de naamvals-n niet gemist kan worden zonder zware kans op onduidelijke dubbelzinnigheid en mijn voorbeelden zijn niet van den gewonen zinsbouw: Den leeuw schoot de jager. 2e. Dat de afschaffing der dubbel e niet zonder meer is te accepteren. Dienaangaande (omdat men van den afbreker kan eischen op te bouwen) doe ik het volgende voorstel. We stellen als taalregel in: alle woorden (z.n.w., zowel als w.w.) eindigen op e len en er en, die waarvan de voorlaatste e is betoond, krijgen op die e een accent: é. Alzoo: wij gaan in abelen zin onder wakklende abelen met monteren moed de taal monterén, en ons niet

maskeren, noch iets maskéren, de braveren bravéren, de trotseren trotséren, de taal bij volle verrelen verélen! We schrijven dus in 't vervolg:

Babbelen, abélen. Handelen, rondélen, verdélen, bedelen, bedélen. Biggelen, vergélen. Kakelen, krakélen. Wandelen, panélen. Kemelen, kamélen. Haperen, dra-péren. Popelen. Geselen, pensélen, verélen (veredelen), panélen. Hevelen, bevélen. Wervelen, vervélen. Wan-welen, houwélen. Aarzelen, bazelen, mazelen.

Dobberen, schrobbréren. Redderen, rendéren. Wateren, watteréren. Enteren, ontéren, etteren, veréren. Kal-veren, halvéren. Lauweren, schuweren, verwéren. Be-zéren.

Veel verwachting heb ik evenwel niet van mijn voorstel.

Waarom niet?

Omdat ik een grijsaard ben.

Er zijn ook jongeren, die den grijsaard in het laatste punt gelijk zijn. Basta....

Een „niet zóó, maar zó“-grap.

Prof. Waterink heeft er al op gewezen, dat onze „gezegende“ nieuwe spelling met een mop, een ministerieele, den volke is aangekondigd. Ze blijkt ook met een „mop“ te worden ingeleid. „Opbouw“ althans schrijft:

Dezer dagen las ik een brochure: „Niet zóó, maar zó“, een populaire toelichting bij de nieuwe spelling, door K. Heeroma. In een inleidend woord beveelt minister Marchant de lezing daarvan aan. Het boekje is geïllustreerd door den bekenden teekenaar Ton van Tast. De schrijver, die op werkelijk zeer populaire wijze het spellings-vraagstuk behandelt en verdedigt, zegt ergens: „De taal, die we nu met de nieuwe spelling zo goed mogelijk proberen weer te geven, wordt het Algemeen Beschaafd Nederlands genoemd, afgekort als het A. B. N.“ en betoogt dan o.m. het volgende: „Over dat A. B. N. moet u niet te min denken. Er zijn zoveel dingen, die ons volk verdelen, welnu, hier hebben we nu eens een ding, dat ons volk verbindt. Het A. B. N. is de taal van den burgemeester, den dominee en den schoolmeester. De burgemeester spreekt in het A. B. N. het nieuwe raadslid toe en hoopt, dat hij met hem zal kunnen samenwerken tot heil van de gemeente. Dat hopen wij ook en de taal zal in ieder geval geen belemmering zijn. De dominee houdt zijn preek in het A. B. N. en wie er bij gaat zitten slapen moet het zelf weten, maar kan zich in geen geval verontschuldigen met het voorwendsel, dat hij den dominee niet kan verstaan. De schoolmeester is er ook nog en gelukkig maar, want nu zijn we er zeker van, dat alle kinderen het A. B. N. leren en zich later in het leven kunnen redden“.

De burgemeester komt er goed af in deze beschrijving, de schoolmeester meer dan uitstekend, maar de dominee? Och arme, deze is het mikpunt voor des schrijvers humoristische pijl. Van een slaperigen raad heeft de schrijver nooit gehoord, van een slaperige klas leerlingen evenmin, maar de dominee heeft nog steeds zijn slaperig gehoor. Wedden, dat de heer Heeroma in geen twintig jaar in de kerk geweest is?

De heer Heero(o)m-á(h) niet in de kerk geweest? — foel. En dan „zó“ te schrúven....

Niet zó, maar zóó.

We zullen maar in de moppentrommel blijven zoeken. Dat gebeurt meer, als men zich ergert, zonder iets tegen hetgeen ergernis opwekte te kunnen doen.

Het Handelsblad over de „bemiddeling“ van Dr H. W. v. d. Vaart Smit.

Het onder „Kerkelijk Leven“ geplaatste artikel schreef ik Woensdagmorgen. Eerst Donderdagmorgen kreeg ik er kennis van (door toezending van een ex. Hdbl.), dat het Algemeen Handelsblad, waarvan ik geen lezer ben, een avond te voren zich reeds had uitgelaten over deze zaak; al is het dan ook, dat het orgaan andere dingen zegt, dan mijn artikel. We lezen:

Eenige dagen geleden hebben wij onder Kerknieuws een berichtje geplaatst, dat de Gereformeerden in de Deutsche Evangelische Kerk met het regime van bisschop Müller verzoend waren. Wij hadden dit aangenomen op grond van een bericht van het Ned. Christelijk Persbureau. Ditzelfde bureau neemt echter thans het bericht weer deels terug door o.m. te schrúven, dat van de Gereformeerde gemeenten in het Wupperthal de „berichten tegenstrijdig luiden“, dat tot de Westfaalsche oppositie ook de Gereformeerden in Westfalen behooren enz., enz. Wij kunnen ons voorstellen, dat bij de ingewikkelde toestanden in de Deutsche kerk een bericht later niet juist, of niet geheel juist blijkt, maar in deze heele zaak zit iets, dat rúkelijk zonderling is.

Het blad licht zijn bewering aldus toe:

Dit „Nederlandsch Christelijk Persbureau“ te Zwijndrecht meldt n.l., dat zijn directeur, Dr H. W. van der Vaart Smit, Gereformeerd predikant te Zwijndrecht, de bemiddelaar is tusschen de oppositie en het regime van Müller. Gisteren zond men ons, en wel met de kennelijke bedoeling om tevens het bericht van de verzoening van de Gereformeerden weer terug te nemen, een stuk.

Daarna volgt het bericht, dat ook in de chr. pers gestaan heeft; alleen, iets vollediger; daarom neem ik het op:

„Wij vernemen uit Berlijn: De directeur van het Nederl. Christ. Persbureau te Zwijndrecht, Dr H. W. van der Vaart Smit, die ten behoeve van komende publicaties over den kerkstrijd in Duitschland in dit land vertoef, is in den loop dezer onderzoeken door de rijkskerkregering tot bemiddelaar tusschen de regering der kerk en de oppositie (de belijdenisbeweging) benoemd. Het is een bijzonder feit, dat een Nederlandsch theoloog deze functie vervult. De rechtvaardiging van dit feit ligt daarin, dat een figuur uit de oecumenische beweging te midden der moeilijke